
V piatok vyjde ďalšie DVD so slovenským filmom Víťaz

Od konca septembra sa v novinových stánkoch s týždennou pravidelnosťou objavuje postupne desať DVD titulov edície Slovenský film 70.rokov. V piatok 5. novembra vydávajú Slovenský filmový ústav a vydavateľstvo Petit Press už ôsme DVD s filmom Dušana Trančíka Víťaz. Záujemcovia si ho budú môcť kúpiť celý týždeň za 99 korún.

Víťaz je po *Koncerte pre pozostalých* [1976] druhým Trančíkovým celovečerným hraným filmom a zároveň jeho druhou spoluprácou so scenáristom Tiborom Vichtom. Film vznikol na Kolibe v progresívnejšej 2. tvorivej skupine Moniky Gajdošovej. Obaja tvorcovia, ktorí spolupracovali na námete a scenári, sa snažili vyhnúť akýmkoľvek ideologickým vplyvom pri skúmaní otázky autentických hodnôt – témy náročnej a v sedemdesiatych rokoch nie veľmi populárnej. Výsledkom je nekompromisný obraz spoločnosti, ktorý preveruje vtedajšie pokrivené hodnoty v zmysle poľského filmu morálneho nepokoja. Zobrazenie nekaširovaného života postáv odpozeraného z každodennej reality konca 70. rokov 20. storočia sa nepozdávalo vtedajšiemu vedeniu, ktoré kritizovalo neprikrášlený pohľad na súčasnosť ako „estetiku ošklivosti“. *Víťaz* bol nakrútený za necelé dva mesiace [27.2.1978 – 20.4.1978] s rozpočtom 4 281 005 Kčs.

Odhliadnuc od silnej témy je film výnimočný výbornou štúdiou reálov vtedajšieho mestského života. Dušan Trančík ako vyštudovaný strihač, ktorý sa presadil úspešnými dokumentárnymi filmami, dbá o presné zachytenie šedej reality rýchlo rastúcej Bratislavy v tej dobe. „Surovému“ spracovaniu reality napomáha aj kamera Viktora Svobodu, ktorý pri nakrúcaní používal iba prirodzené svetlo. Hercov nelíčili. Trančík zveril hlavné i vedľajšie úlohy naturščikom, ktorých si vyberal podľa ich typológie. Napríklad postavu v živote menej úspešného, ale talentovanejšieho boxera stvárnil filmový kaskadér z Barrandova Jaroslav Tomsa, bývalý boxer. Režisér Dušan Trančík mal na obsadenie nehercov svoje dôvody: „Jaroslav Tomsa bol zvyknutý na kameru, aj keď hlavnú rolu nikdy predtým ani potom nehral. Netrápil som sa tým, pre mňa bol dôležitejší jeho športový výkon, než herectvo. Chcel som zachytiť autenticitu boxu starších mužov, na tom dráma stála. Jeho protivník v ringu Jaroslav Pucher bol v civilnom živote príslušníkom polície, ktorý dvadsať rokov predtým naozaj boxoval za bratislavskú Červenú hviezdu.“ *Víťaz* vďaka špecifickému prístupu k nakrúcaniu pôsobí veľmi autentickým dojmom, ako bezprostredný záznam udalostí. Prispelo k tomu aj používanie kontaktnej kamery. „Vedel som, že nechcem a nemôžem dodatočne „ruchovať“ údery pästou do tváre. Bol som očarený kontaktným zvukom. Vo filme je ho málo, možno tak tridsať percent, lebo kameru sme získali iba na pár dní, zvyšok sú postsynchróny. Metóda postsynchrónov veľmi negatívne ovplyvnila kolibskú tvorbu, z nejedného ambiciózneho diela urobila gýč. Vo *Víťazovi* som sa tomu snažil vyhýbať. Vyhovovali mi všetky nečistoty: slang nehercov, nepresná stavba viet, náhodná dikcia slov. Žargón bol na hranici použiteľnosti, ale pokiaľ mu bolo rozumieť, bol som rád, že som to mohol do filmu vložiť,“ povedal režisér v rozhovore s Evou Michalkovou v časopise, ktorý je prílohou DVD. „*Víťaz* je predovšetkým o zakomplexovanosti karieristov (rozumej establišmentu straníckej moci), ľudí, ktorí zbierajú skalpy a nevedia sa zmieriť s vlastnou prehrou, stoj čo stoj chcú prepisovať dejiny vo svoj prospech. Nechápu pojem ľudská česť. Odráža nerovnosť boja, mieru konformizmu a zložitost' spoločenských väzieb, ktoré neraz donútili slušného človeka zohnúť chrbát. Čo je snád' vo filme prítomné aj dnes, je fakt, že morálka je v každej dobe nedostatkovým tovarom.“

Dušan Trančík absolvoval strihovú skladbu na pražskej FAMU režijným debutom *Fotografovanie obyvateľov domu* [1968] a stredometrážnym hraným filmom *Šibenica* [1969].

Do polovice 70. rokov pokračoval v nakrúcaní dokumentov. V Štúdiu krátkych filmov v Bratislave nakrútil úspešné filmy *Tryzna* [1969, spolu s V. Kubenkom a P. Mihálikom], *Vydýchnuť* [TV, 1970], *Vrcholky stromov* [1973], *Príbeh siedmich majstrov cechu oceliarskeho* [1973] a *Amulet* [1975]. V roku 1976 debutoval filmom *Koncert pre pozostalých*. Už tu naznačil svoje zameranie na problémy etiky a morálky, ktoré nastoľuje na pozadí konfliktu dvoch výrazných postáv. Túto líniu, ktorá v slovenskej kinematografii reprezentuje akúsi obdobu poľského filmu morálneho nepokoja, najlepšie rozvinul vo filmoch *Víťaz* [1978], *Pavilón šeliem* [1982] a *Iná láska* [1985]. Koncom 80. rokov nakrúcal žánrové filmy: detektívku [*Víkend za milión*, 1987] a dve rozprávky [*Mikola a Mikolko*, *Sedem jednou ranou*, 1988]. V roku 1990 sa svojím zatiaľ posledným dlhometrážnym hraným filmom pre kiná *Keď hviezdy boli červené* pokúsil o reflexiu života počas komunistického režimu. Od začiatku 90. rokov nakrúca najmä pre produkčné spoločnosti FEBIO a Film Factory. Jeho filmové portréty osobností, cestopisy a iné dokumentárne žánre boli odvysielané v televíziách v Čechách, na Slovensku i v Rakúsku. Je členom Európskej filmovej akadémie, bol predsedom Slovenského filmového zväzu, predsedom Asociácie slovenských filmových režisérov a generálnym riaditeľom 37. ročníka MFF pre deti a mládež v Zlíne. Prednášal na filmovej škole v Zlíne, pôsobil ako vedúci katedry réžie na FAMU a od roku 1999 prednáša na Katedre hranej réžie na bratislavskej VŠMU. V roku 2006 nakrútil televízny film *Zima kúzelníkov*.

Réžia: Dušan Trančík • **Námet:** Tibor Vichta, Dušan Trančík • **Scenár:** Tibor Vichta, Dušan Trančík • **Kamera:** Viktor Svoboda • **Hudba:** Svetozár Štúr • **Strih:** Alfréd Benčíč • **Zvuk:** Pavol Sásik • **Architekt:** Ivan Kot • **Kostýmy:** Milan Čorba • **Vedúci výroby:** Štefan Gašparík • **Hrajú:** Jaroslav Tomsa [Vladimír Valhar, nahovoril Stanislav Dančiak], Jaroslav Pucher [Vince Moravec], Dagmar Kováčiková [Viola], Pavla Božíková [Justína Kmet'ková], Gejza Maráky [Miki Belan, nahovoril Viktor Blaho], Juraj Králik [Imro Kmet'ko, manžel Justíny Kmet'kovej], Kristína Sitárová [Božena Luknárová], Věra Uzelacová [Jana Moravcová], Eva Červená [Magda], Karol Šmidke [Mojmír Šípoš], Henrich Velický [Karaba], Július Dzurek [doktor Luknár], Pavol Topoľský [Milan Moravec], Mário Slivka [Rudo Moravec], Dušan Božík [Mit'o Moravec], Simeon Senka [školník], Beáta Králiková [Violina priateľka], Ján Dražkovič [vedúci], Kazimír Mužlay [sprievodca], Juraj Bindzár [gitarista spevák] • **Exteriéry:** Zbehy, Bratislava • **Farba:** farebný • **Minutáž:** 78 min. • **Distribučná premiéra:** 2. 3. 1979

Edícia Slovenský film 70. rokov je nielen výberom desiatich titulov, ktoré v čase svojho vzniku zaznamenali divácky úspech ale zároveň reprezentujú to najzaujímavejšie, čo v danom období v slovenskej kinematografii vzniklo. V edícii Slovenský film 70. rokov vychádza desať filmov na DVD nosičoch. Každé DVD bude obsahovať okrem filmu aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogaléria. Titulky a menu sú slovenské a anglické. Kolekcia slovenských filmov 70. rokov je obohatená o významnú novinku – časopis, s ktorým sa jednotlivé DVD budú predávať. Časopis ilustruje dobu prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu, či výňatkov z dobovej tlače. DVD edíciu finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

DVD tituly vychádzajú v nasledovných termínoch:

Medená veža: 21. september 2007

Orlie pierko: 28. september 2007

Keby som mal pušku: 5. október 2007

Ľalie poľné: 12. október 2007

Pacho, hybský zbojník: 19. október 2007

Červené víno I-II: 26. október 2007

Ružové sny: 2 november 2007

Víťaz: 9. november 2007

A pobežím až na kraj sveta: 16. november 2007

Postav dom, zasad' strom: 23. november 2007

Viac informácií o DVD tituloch edície Slovenský film 70. rokov nájdete na www.sfu.sk

---

kontakt: Katarína Lednická, tel.: +421 907 723 971, +421 2 57 10 15 26, fax: 52 73 32 14, e-mail: lednicka@sfu.sk